

Artios Bijbelstudie

Frans van Velzen

'Ik ga vissen' Johannes 21:1-14

INHOUD

Stille tijd	2
De derde keer	2
'Ik ga vissen'	2
Niets gevangen...	3
Over een andere boeg	4
Kringstudie 12	5
Verkenning van de tekst	5
Context	5
Thematiek en structuur	5
Korte uitleg	5
Boodschap en actualiteit	6
Voorbeelden en verhalen	6
Aanwijzingen voor de kringleider	6
Ijsbreker	6
Inleiding	6
Kringgesprek	6
Afsluiting	7
Werkvellen voor de kringstudie	7
Werkvel: <i>Agenda</i>	8

Stille tijd

tussen kringstudie 11 en 12

1

1 Hierna verscheen Jezus weer aan de leerlingen,
nu bij het Meer van Tiberias. Dat gebeurde als volgt. (...)
14 Dit was al de derde keer dat Jezus aan de leerlingen verscheen
nadat hij uit de dood was opgestaan.
(Johannes 21:1 en 14)

De derde keer

Jezus' leerlingen beleven bijzondere dagen. Ze hebben een begrafenis achter de rug, nog niet zo lang geleden. Maar van rouw is geen sprake meer. Niet omdat ze niet gehouden hadden van degene die ze begraven hadden. Maar omdat die opgestaan is uit de dood. Al drie dagen erna. Hun begraven Heer leeft! Maria had hem als eerste ontmoet die dag. Die avond is Hij ook aan hen verschenen. Hoewel Tomas er niet bij was. Een week later wel. En opnieuw verschijnt Jezus. En nu –hoeveel later schrijft Johannes niet precies– maakt Jezus zich voor de derde keer aan hen bekend. (Met z'n zevenen dit keer. Tomas is er nota bene bij!)

Dit is iets waar je bij een begrafenis geen rekening mee houdt. Je zou je waarschijnlijk ook geen raad weten. Misschien zou je het wel willen, dat je geliefde die je begraven hebt, na drie dagen weer uit het graf tevoorschijn kwam, levend en wel. Maar zo gaat dat niet. Waarom toen dan wel? Jezus geeft hiermee een voorbode van wat eens gebeuren zal. Zo zal het gaan met allen die in Hem geloven. Om zijn leerlingen en ons daarvan te verzekeren, is Hij een aantal keer aan hen verschenen.

- a) 'Geen graf hield Davids Zoon omkneld'
 - o Wat betekent Jezus' opstanding uit de dood voor ons aardse bestaan?
 - o Dank God dat 'geen graf hield Davids Zoon omkneld'!
- b) In rouw en verwarring
 - o Stel je Jezus' leerlingen op Pasen eens voor. In rouw en verwarring zitten ze bij elkaar. De deuren stijf op slot. En dan plotseling verschijnt Jezus! Wat zal er door hen heengegaan zijn?
 - o Bid om geloof in Jezus' opstanding, voor jezelf en voor anderen.
- c) Bij het graf van geliefden
 - o Welke betekenis heeft Jezus' opstanding uit de dood voor jou, als je aan het graf van een geliefde staat?
 - o Bid God voor wie korter (of langer) geleden bij een open graf hebben gestaan.

2

3a Petrus zei: 'Ik ga vissen.' 'Wij gaan met je mee,' zeiden de anderen.
(Johannes 21:3a)

'Ik ga vissen'

Als ik op zondagochtend ergens anders voorga, zie ik vaak al vissers langs de sloten en vaarten zitten. Gewapend met hengel, stoeltje en paraplu. Ik ga liever preken, maar zij liever vissen. Wat bezielt ze, denk ik wel eens? Is het uit verveling: 'ik ga vissen'? Is het om hun vrouw wat op afstand te houden? Hoewel sommige vrouwen trouw naast hun man zitten.

Vissen om je brood mee te verdienen is nog wat anders. Dat is hard werken. En niet ongevaarlijk ook. 'De vis wordt duur betaald' (Herman Heyermans, *Op hoop van zegen*).

Nee, niet door de klant. Hoewel dat heel goed kan. Maar door de vissers. Pas was ik in Katwijk aan Zee. Op een monument daar staan alle namen van sinds 1900 omgekomen vissers. Een waslijst. En het houdt niet op.

En toch blijft de zee trekken. Een visser aardt nooit echt op het droge. Hij houdt liever water onder de kiel dan dat hij wel ziet waar het schip strandt... Zo ook Petrus en zijn vrienden. Jezus was weliswaar opgestaan en aan ze verschenen. Hun rouw is veranderd in vreugde! En toch lopen ze wat met hun ziel onder de arm. Wat te doen? Petrus heeft een idee: 'Ik ga vissen!' Hij kan het niet laten. En zijn medeleerlingen ook niet. Ze pakken hun oude beroep maar weer op...

a) Wat nu?

- o Leef je eens in in de leerlingen. Jezus is weliswaar opgestaan en leeft. Je verdriet is gesmolten. Maar toch is alles anders. Ze lopen niet meer achter Hem aan. Wat zou nu de bedoeling van hun leven zijn?
- o Bid om zicht op de bedoeling van je eigen leven.

b) Iets voor God willen doen

- o Je kunt geloven dat Jezus uit de dood is opgestaan. De hele geloofsbelijdenis beamen. De Bijbel serieus nemen. En iets voor God willen doen. Maar wat? En hoe? En waar? Je komt er niet goed uit. Je pakt misschien je oude beroep maar weer op...?!
- o Bid God om aanwijzingen voor jouw weg door het leven.

c) Arbeidskosten

- o 'De vis wordt duur betaald'. Het meeste werk is niet zo gevaarlijk. Maar elke baan kost ook wat. Is het niet lichamelijk dan wel geestelijk. Welke 'geestelijke kosten' zijn er aan jouw werk verbonden?
- o Bid God om duidelijkheid wat zijn wil is in jouw werk.

3

3b Ze stapten in de boot, maar de hele nacht vingen ze niets.
(Johannes 21:3b)

Niets gevangen...

Thea begon enthousiast haar droom te verwezenlijken. Ze wilde al zolang graag een eigen stoffenwinkeltje beginnen. Ze regelde financiering met de bank en met de makelaar een pand. Ze kocht kasten en een toonbank. En, waar ze zich al zolang op verheugd had, ze ging op zoek naar de mooiste stoffen!

De opening was een feest! Het boetiekje zag er tiptop uit. Vele bekenden en onbekenden kwamen een kijkje nemen. De eerste euro's rolden in de kassa. Maar na een paar weken was de nieuwsgierigheid voorbij en kwamen er minder mensen. Na een half jaar blijkt Thea toch echt te weinig te verkopen om uit de onkosten te komen. Hoe lang houdt ze dat nog vol? Na flink wat eigen vermogen te hebben geïnvesteerd moet ze de strijd opgeven. Een goed jaar na de opening moet Thea de winkel sluiten. Per saldo heeft ze groot verlies geleden. Wat een teleurstelling! Alle moeite voor niks.

Dat gevoel hebben Petrus en zijn makkers ook. Zijn ze het vak van visser verleerd? Is de visstand in die paar jaar dat ze Jezus volgden zo drastisch gedaald? Ze weten het niet. Wat doet het er ook toe. De hele nacht gezwoegd en niets gevangen. Helemaal niets. Wat balen ze daarvan. Om chagrijnig van te worden!

a) Vergeefs gezwoegd

- o Ga als het ware eens aan boord bij de leerlingen deze nacht. Hoe voelt dat? Wat hebben ze mogelijk tegen elkaar gezegd?
- o Bid voor mensen die hard werken, maar zonder resultaat.

b) Vrucht van jouw werk

- Het kan zijn dat je dat gevoel herkent: je werkt hard, maar wat levert het eigenlijk op? Waar doe je het allemaal voor? Denk eens na over je eigen werk (betaald of vrijwillig). Wat is de vrucht ervan, voor jezelf en voor anderen?
- Dank God voor vruchtbaar werk of bid hem om vrucht.

c) Vrucht voor God

- Welke vrucht zou God graag willen zien in jouw werk?
- Vraag Hem je dat duidelijk te maken. Bid Hem om die vrucht.

4

4 Toen het al ochtend werd, stond Jezus op de oever,
al wisten de leerlingen niet dat het Jezus was.

5 Hij riep: 'Hebben jullie soms iets te eten?'

'Nee, 'antwoordden ze.

6 'Gooi het net aan stuurboord uit, 'riep Jezus, 'dan lukt het wel.'

Ze wierpen het net uit en er zat zo veel vis in
dat ze het niet omhoog konden trekken.

(Johannes 21:4-6)

Over een andere boeg

De vissers hebben de hele nacht gezwoegd, maar niets gevangen. Petrus en zijn kornuiten hadden hun oude vak weer opgevat. Echter zonder enige vorm van succes. Dat geeft te denken. Wat zit daar achter?

Terwijl hun bootjes nog wat ronddobberen op de Zee van Tiberias, staat er iemand op de oever. Het begint net licht te worden. Hij heeft wel zin in een stevig ontbijt. 'Hebben jullie soms iets te eten?', roept Hij. 'Nee,' roepen de leerlingen kortaf terug. 'Gooi het net aan stuurboord uit, dan lukt het wel,' zegt de man op het strand. Het over een andere boeg gooien? Waarom ook niet. Baat het niet, dan schaadt het niet. Met hun laatste inzet van krachten gooien ze het net nog een keer uit.

Maar wat gebeurt er dan? Ze merken het al gauw. Hun oude vissershart gaat sneller kloppen. Dit is niet zomaar een zootje vis, dit is een enorme hoeveelheid! Iemand wil dat ze het over een andere boeg gooien. En als ze dat doen, levert dat geweldig veel op. Hun eigen initiatief liep op niets uit. Maar dat van de man op het strand, Jezus, maakt hun inzet vruchtbaar. Dat geeft te denken!

a) Van vruchteloos naar vruchtbaar

- Wat zou Jezus zijn leerlingen hiermee duidelijk willen maken?
- Dank God dat Hij je inzet vruchtbaar kan maken!

b) Jouw leven over een andere boeg?

- Je zet je in, heel ijverig misschien zelfs, op je werk, in je kerk, in je gezin. Maar het levert niet op wat je ervan verwacht had. Zou het kunnen dat Jezus wil dat je je leven over een andere boeg moet gooien?
- Bid Hem om inzicht in zijn wil voor jouw leven.

c) Je eigen plan of dat van Jezus?

- Jezus vindt het geen succes dat zijn leerlingen hun oude leventje weer oppakken. Hij maakt hen duidelijk dat ze pas vrucht kunnen dragen als ze naar Hém luisteren. In welke dingen in jouw leven luister je naar Jezus? Of trek je je eigen plan?
- Vraag Jezus om je te gidsen door zijn heilige Geest.

Kringstudie 12

Johannes 21:1-14

Verkenning van de tekst

Context

Johannes 21:1-14 staat in het kader van Jezus' opstanding uit de doden. De ontdekking daarvan staat beschreven in 20:1-10. Direct daarop volgt de verschijning aan Maria Magdalena (20:11-18). Vervolgens vertelt Johannes van de eerste verschijning aan zijn leerlingen die avond, zonder Tomas (20:19-25) en verhaalt hij de tweede, een week later, nu met Tomas (20:26-29). Dan geeft hij het doel van zijn schrijven aan (20:30-31).

In hoofdstuk 21 geeft Johannes derde ontmoeting van de opgestane Heer met zeven van zijn leerlingen (incl. Tomas!) weer. Deze stopt niet bij vers 14, maar gaat nog verder met de beschrijving van wat er na het gezamenlijke ontbijt plaatsvindt: het herstel van de relatie met Petrus, die Jezus immers verloochend had (21:15-23). Ook dit hoofdstuk eindigt met een opmerking over het hele boek (21:24-25).

Thematiek en structuur

Het gaat in dit gedeelte om de levensinvulling van Jezus' leerlingen na zijn dood en opstanding. Wat moeten ze, nu Jezus niet meer altijd bij hen is, zoals voorheen? De opzet van deze perikoop is als volgt (op grond van tijd en plaats):

v.1	inleiding:	Jezus verschijnt weer aan zijn leerlingen
v.2-3	nacht:	(op meer) Petrus en de andere leerlingen vissen, maar vangen niets
v.4-6	ochtend:	(op meer) op bevel Jezus vissen de leerlingen weer én vangen veel
v.7-8		(naar oever) Johannes ontdekt: 'is Jezus!' / Petrus gaat naar hem toe
v.9-13		(op oever) Jezus vraagt leerlingen om vis en eet met hen
v.14	afronding:	welgeteld derde verschijning aan zijn leerlingen

Korte uitleg

Een paar opmerkingen:

* v.3: '*Ik ga vissen.*':

Petrus weet blijkbaar niet wat te doen. Jezus is weliswaar opgestaan uit de doden. Hij is niet jammerlijk gestorven. Maar wat zijn rol nu is? Hij pakt zijn oude vak maar weer op.

* v.3: '*de hele nacht vingen zij niets*':

Dat de leerlingen hun oude beroep weer oppakken, levert hen niets (meer) op. Wat zou daar achter zitten?

* v.6: '*er zat zoveel vis in*':

Nu levert het vissen de leerlingen opeens enorm veel op! Hoe kan dat zo omgeslagen zijn? Omdat ze nu vissen aan stuurboord *naar de opdracht van Jezus!*

* v.8: '*ongeveer tweehonderd el*':

Dat is een kleine honderd meter.

* v.10: '*Breng ook wat van de vis die jullie net gevangen hebben*':

Waarom vraagt Jezus dat, terwijl hij al een vuurtje heeft met vis erop (vers 9)? Blijkbaar kan hij zelf voorzien in 'vrucht' –dat waar zijn leerlingen vergeefs voor zwoegden. Maar hij wil graag dat zijn leerlingen vrucht dragen, namelijk door te doen wat *hij* hen opdraagt.

* v.11 '*welgeteld honderdrieënvijftig*':

Waarom vertelt Johannes dit precieze aantal? Het heeft geen symbolische betekenis, maar duidt gewoon de enorme omvang van de visvangst aan.

Boodschap en actualiteit

Wat wil dit gebeuren nu zeggen? Waarom dat contrast tussen helemaal niets vangen (vers 3) en dat het net zoveel zat, dat ze het niet omhoog konden trekken (vers 6)? Wat ertussendoor gebeurt maakt het verschil. Dat is dat ze in tweede instantie hun netten uitgooien *in opdracht van Jezus*. In eerste instantie gingen de leerlingen vissen op eigen initiatief en in eigen kracht. Dat levert niets op. Dat maakt Jezus ze hier duidelijk. Wat moeten ze doen? Niet wat ze zelf van plan zijn, maar wat Jezus hen opdraagt. Dát levert resultaat op. De leerlingen dragen alleen vrucht in hun leven, als ze doen wat Jezus zegt.

Wat draagt Jezus hen dan op? Dat had hij al bij de eerste verschijning aan hen duidelijk gemaakt: 'Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit' (20:21). De leerlingen moeten niet weer gaan vissen, maar zending bedrijven – vissers van mensen zijn. Als ze die opdracht van Jezus uitvoeren, zullen ze vruchtbaar bezig zijn. Daarvan getuigt hier de overvloedige visvangst.

De lijn doortrekken naar onze tijd is nog niet zo eenvoudig. In die zin, dat de leerlingen hun dagelijks werk moesten staken om voltijds zendeling te worden in dienst van Jezus. Maar vraagt Jezus dat nu ook van iedere gelovige? Van een aantal wel. Misschien ook wel van jou of een van je kringleden! Maar velen ook niet. Al hebben ook die laatste de roeping om te getuigen van Jezus in hun omgeving. Dus ook tijdens hun werk, naar collega's en klanten. Je kunt in ieder geval aan de hand van dit gedeelte kijken naar wat je prioriteit heeft. En dat sowieso –ook in je werk– je pas vruchtbaar bezig kunt zijn als je luistert naar Jezus.

Voorbeelden en verhalen

Mogelijk kunnen de stukjes voor de stille tijd nuttig zijn als illustratie.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Laat ieder kringlid voor zich het werkvel invullen. Dat is een pagina uit een agenda, waarin je invult hoe je gemiddelde week eruitziet.

Als ze dat klaar hebben, kun je ze nog laten kijken naar waar hun tijd nu precies heengaat. Je kunt dat op het vel aangeven (in de rechterkolom) met:

- C =contacten (gezin, familie, vrienden)
- H =hobby/ vrije tijd
- K =kerk
- V =vrijwilligerswerk
- W =werk

Vervolgens ga je daarover in gesprek. Niet ieder hoeft alles te noemen. Je kunt beter iets vragen als:

*Wat is je opgevallen bij het invullen?

*Hoeveel tijd besteed je aan je relatie met God?

[NB Bij dat laatste kun je in gesprek gaan over de vraag: om welke tijd gaat dat dan? Alleen stille tijd? Of ook de tijd die je besteed aan de kerk?; contacten?; enz.?)

Inleiding

Johannes 24:1-14 heeft ook alles met tijdsbesteding te maken. Hoe vullen Jezus' leerlingen hun tijd? Lees het gedeelte maar met elkaar!

Kringgesprek

Voor het gesprek verdeel ik de perikoop in drieën (vergelijk de structuur zoals hierboven vermeld).

vers 1-3 : 's nachts vissen

Lees deze verzen nog een keer.

De leerlingen hebben onlangs veel meegemaakt. Hun Heer heeft vreselijk geleden en is aan een kruis gestorven. Maar drie dagen later blijkt het graf leeg en staat Jezus in levende lijve in hun midden. Maar hij blijft niet meer voortdurend bij ze, zoals voor het laatste avondmaal.

1. Denk je de leerlingen eens in. Hoe zouden ze zich voelen, een paar weken na pasen?

De discipelen pakken hun oude beroep weer op. Petrus draagt het idee aan: 'Ik ga vissen!'. En de anderen volgen hem. Maar ze vangen de hele nacht niets.

2. Wat zullen ze hierover tegen elkaar hebben gezegd?
3. Wat denk jij dat de reden ervan is dat ze niets vangen?

vers 4-6 : 's ochtends vissen

Lees deze verzen nog een keer.

Iemand op de oever roept over het water. (Dat het Jezus is, weten wij lezers al wel, maar de leerlingen in de bootjes nog niet!) Of ze wat te eten hebben. 'Nee,' luidt het antwoord kortaf. Waarschijnlijk ook uit pure frustratie. De man roept dan dat ze het maar over een andere boeg moeten gooien. En tot hun stomme verbazing zit hun net nu plotseling boordevol vis.

4. De leerlingen waren teleurgesteld na een nacht vergeefs zwoegen. Wat zal er door hen heen zijn gegaan, nu hun net opeens te klein blijkt?
5. Welk verschil zit er tussen hun vissen 's nachts (vers 2-3) en nu, 's ochtends?
6. Wat zou Jezus ze met deze ervaring duidelijk hebben willen maken?

vers 7-14 : samen ontbijten

Lees deze verzen nog een keer.

De leerling van wie Jezus hield, Johannes, krijgt een vermoeden als hun netten vol zitten. Hij kijkt nog eens goed, stoot Petrus aan en zegt: 'Het is de Heer!'. Petrus bedenkt zich geen moment, stapt overboord en waadt naar Jezus toe. De anderen volgen, de vis met zich meeslepend. Jezus heeft al een vuurtje aangelegd en blijkt al vis en brood te hebben. Toch vraagt hij zijn leerlingen om ook wat te brengen van de vis die zij gevangen hebben.

7. Jezus blijkt dus al vis en brood te hebben. Toch vroeg hij eerder al: 'Hebben jullie soms iets te eten?' (vers 5). Wat zou erachter zitten dat hij vraagt om iets dat hij al heeft of op een andere manier weet te bemachtigen?
8. Nu vraagt Jezus opnieuw om de vis van de leerlingen (vers 10). Weer de vraag: wat zou daar achter zitten?
9. Wat heeft naar jouw idee dit hele gebeuren nu te betekenen?

Afsluiting

Mocht het bij vraag 9 nog niet gebeurd zijn, geef dan alsnog aan wat de boodschap is van dit gedeelte (zoals hierboven weergegeven).

Je kunt verder afsluiten met nog eens naar het werkvel te kijken. Welke rol speelt je eigen initiatief daar nu in? En welke rol wat Jezus ons opdraagt?

Werkvellen voor de kringstudie

Voor inleiding en afsluiting is een werkvel toegevoegd: Agenda.

Werkvel: Agenda
Hoe ziet je gemiddelde week eruit?

zondag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
maandag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
dinsdag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
woensdag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
donderdag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
vrijdag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		
zaterdag	nacht		
	ochtend		
	middag		
	avond		